

4. Яременко В. Історіософський зміст Шевченкових «Гайдамаків» (до 170-річчя виходу поеми). Український історичний журнал. 2011. № 2. С. 159-179.

Напрям 3. *Художня література: текст, контекст, інтертекст.*

Ілля Калініченко

здобувач вищої освіти 3 року навчання за першим (бакалаврським) рівнем філологічного факультету Запорізького національного університету,
м. Запоріжжя

Науковий керівник к.ф.н., проф. В.О.Кравченко

СИМВОЛІКА ОБРАЗУ МАВКИ

Мавки є не лише елементом мітології, але й символом природи, жіночості, таємничості, сили. Українські письменники використовують образ мавки для показу взаємозв'язку людини і природи, відображення їх суперечностей, пошуку ідентичності.

Аналізували образ мавки І. Бестюк, А. Гурдуз, В. Драганчук, О. Луцишин, О. Тиховська та ін., бо ця міфологічна істота є найпривабливішою в українській культурі. У цих дослідженнях символіка мавки трактується по-різному: це уособлення дівчини-весни, любові, злої звабниці, символ «балансування між світами». Тому однозначності у тлумаченні цієї міфологічної істоти немає, що й зумовлює актуальність дослідження.

Мета нашої статті – проаналізувати образ мавки, пояснити семантику слова «мавка», розкрити специфіку мітологічного образу.

Слово «мавка» походить від слова «нявка», де частина «навь» перекладається, як «мрець», «душа покійника» [1, с. 12]. Її образ є засобом відтворення національного колориту, створення магічної атмосфери твору. Фольклорний персонаж привертає увагу таємничістю та естетичним виразом. Мавки – це персонажі українського фольклору та літературних творів. Вони уявляються як привиди або духи лісу у вигляді молодих красунь-дівчат, як

загадкових, привабливих створінь, що мають надприродні здібності. Як правило, вони мають довге волосся, одягнуті у веселкові сукні. Мавок часто пов'язують з природними явищами, як-от: дерева, квіти, річка, море, поле, гори. Вони викликають у людей захоплення або й страх, бо можуть принести добро і зло, бути привітними і небезпечними, особливо тоді, коли їхній лісовий дім порушено чи зруйновано. Цей образ утверджує віру в існування духовного світу паралельно з матеріальним.

В українській літературі мавки – це загадкові й чарівні створіння, пов'язані з образом материнства, родючості, символізують величну красу дикої природи. У Марка Вовчка, О. Кобилянської, Лесі Українки, Р. Федоріва, І. Франка, Т. Шевченка простежуємо різноманітні інтерпретації цих істот. В оповіданні «Мавка» І. Франка представлено мавку, яка символізує величну красу природи. Вона приваблива й чарівна, проте її існування пов'язане з небезпекою для людей, які спробують потривожити її світ. У письменника мітичний світ несе глибоку символіку, і через образ мавки він розмірковує про природу, суспільство, людські стосунки.

У повісті «Тіні забутих предків» М. Коцюбинського фігурує мавка, Марічка-нявка. Це загадковий персонаж, який уособлює дику природу й сили стихій. Марічка-нявка є Духом лісу, що привертає увагу молодих парубків, зачаровує їх. Цей образ викликає змішані почуття, адже вона і приваблива, і небезпечна, віддана лісовому світу, ізольована від людей.

У драмі-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки мавка є символом волі. Вільнолюбива й мудра вона не вживається серед людей, втікає від них, живе в природному середовищі.

О. Забужко, Докія Гуменна, Дара Корній адаптують образ мавки до читача та його очікувань у романах-фентезі, піднімаючи екологічні проблеми, феміністичні ідеї, розкриваючи психологічні аспекти.

Отже, фольклорно-літературний образ мавки переосмислюється на основі національного характеру, моральних цінностей, світогляду письменника і може бути об'єктом подальших досліджень.

Список використаної літератури

1. Бестюк І. Творчі інтенції міфопоетики й патопоетики на прикладі новели Івана Франка «Мавка». *Studia Methodologica : альманах* / укл. І. В. Папуша. Тернопіль : ТНПУ, 2008. Вип. 25 : Антропологія літератури : комунікація, мова, тілесність. С. 12–16.
2. Драганчук В. Образ Мавки у музичних інтерпретаціях драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки : погляд крізь призму первинної природної релігійності. *Музикознавчі студії інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної Академії України імені П. І. Чайковського*. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. Вип. 7. С. 53–72.

Напрямок 3. *Художня література: текст, контекст, інтертекст*

Ірма Келемен

здобувачка вищої освіти 3 року навчання за першим (бакалаврським) рівнем історико-філологічного факультету ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», м. Рівне

Науковий керівник: к.ф.н., доц. І. А. Саркісова

ДРАМАТУРГІЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ У КОНТЕКСТІ ЛІТЕРАТУРИ КІН.

ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.

Леся Українка відома як геніальна донька українського народу, краса і гордість нації, духовний лідер української Інтелігенції. Вона стала однією з центральних постатей української культури, піднявши її на європейський рівень. Постать письменниці поєднує в собі красу та складність, відображаючи багатогранність таланту та глибокий внесок у культурний розвиток України.

Леся Українка вважається одним з найбільших поетичних геніїв української літератури. Її талант виявляється у різноманітних жанрах – від поезії та драматургії до прози та публіцистики. Творчість письменниці відзначена надзвичайною майстерністю, глибоким емоційним змістом,